

İNŞİRAH-4

17 Cemaziyevvel 1433 / 07 Nisan 2012

Efendimiz sallallahu aleyhi vesellem'in bize öğrettiği çok önemli bir dua ile devam edelim "**Yâ mukallibel kulûb, sebbit kalbiy ala diy nike**". Efendimiz sallallahu aleyhi vesellem'in bu duayı çok sık yaptığı eşlerinden rivayet ediliyor; "*yâ mukallibel kulûb sebbit kalbiy ala diy nike; ey kalbleri dilediği tarafa döndüren, kalbimi dinin üzerine sabitle*". Aslında manasına baktığımızda "dilediği tarafa" manası yazılı olarak yok. Biraz sonra başka manalarını da vereceğiz ama, ona "kalbleri döndüren" diyebiliriz. "Dilediği tarafa" anlamının manaya girmesinin özel sebebi, seslenişin Allah'a olmasıdır, ondan kaynaklanıyor. Böyle bir sesleniş, insana yapacak olsanız *dilediği tarafa döndüren* demezsiniz, diyemezsiniz. Çünkü o, bir talimat verilmiştir o onu yapar. **Yâ mukallibel kulûb**; kalbleri kalbeden demektir. "*Kalp etmek*" değil, ama "*çevirmek*" insanın da yapabileceği bir şey. Ama burada sesleniş Allah'a olduğu için ve artık "Yâ Mukallibel Kulûb" özel bir isim haline geldiği için manasında bu özelliği oraya rahatlıkla koyuyoruz. Duanın idrakını kavrayabilmek için de "*ey kalbleri dilediği tarafa döndüren*" manası önemli. Bu manaları Kasas Sûresi 68. Ayet ve İnsan Sûresi 30. Ayetten de öğrenmiştik. Şimdi bu ayetler "*dilediği tarafa*" manası için bir delil olarak tekrar hatırlanabilir.

Aslında bir şeyi hep söylüyoruz, vurguluyoruz, yeri geldikçe yine hatırlatacağız: *Allah için kurulan cümlelerle insan için kurulan cümlelerin mutlaka farkının olması lazım, mutlaka!* İnsan için ve insana hitap ediyormuş gibi kurulan cümleler, eğer Allah için de kullanılırsa çok yanlışlıklar içerir.

Gelelim duamıza. "Neden bu duayı çok yaparsın ya Rasulallah?" diye sorulduğunda Efendimiz buyuruyorlar ki; "**kalbi Allah'ın iki parmağı arasında olmayan insan yoktur. Dilediğini sebat ettirir, dilediğini de**

kaydırır". Şimdi bu açıklama üzerinden de bize lazım olan kulvarda gitmeye çalışalım. Basamak basamak ilerleyip önemli bir kelimeye gelmeye çalışacağım. Bu basamakları dikkatli izlersek konuyu yakalamış oluruz inşaAllah.

Ya **Mukallibel Kulûb**; kalbleri dilediği, istediği tarafa döndüren. Şimdi cümleyi başka bir şekilde kuralım: *Mukallibel Kulûb*; kalbleri bir halden başka bir hale çeviren. "**Kalbetmek**" ifadesi ayetlerde "gece ve gündüz" için de geçer! Bakın orada da bir halden bir hale çevirmek; kalbedilmek var. Cümleyi "*kalbleri bir halden başka bir hale çeviren*" olarak kurduk, şimdi onu biraz ilerletelim. "**Kalbleri**" diyor ya, ondan şimdilik şunu anlayalım: Biz şimdi özellikle insanı ele aldığımız için insanı düşünüp şöyle bir tarif yapabiliriz: *Kalb*; kulda, surette yani Allah'ın dileğinin suretinde idrakı oluşturan esma kompozisyonudur! *Surette idrakı oluşturan esma kompozisyonu!* Surette idrakı oluşturan esma kompozisyonuna bu basamakta **kalb** diyelim. Bunu ilerleteceğiz, ama bulunduğumuz basamakta böyle diyelim. Bu basamaktaki bu tarif yüzündendir ki, meallerde *kalb* yerine "idrak"ın da kullanıldığını görürsünüz. İdrak bir sonuçtur ve kalbin karşılığı değildir. Kur'an'da geçen *kalb'i* Türkçe'leştireceğim derken yerine kullanılan "idrak" aslında bir sonuçtur. "İdrak" demek yanlış değildir, ama idrak "kalb" değildir, *kalbin tamamı* değildir! **Kalb**; idrakı oluşturmaktır, idrakın oluşmasına sebep olan esma kompozisyonunun tamamının ismidir. Kalbden süzülen sonuçlar vardır, bunlardan birisi **idrak**tır. Ordan süzülen sonuçlardan bir diğeri, **gönüldür**, bir diğeri **nefs**dir. Ama bunlar *kalbin kendisi* değildir. Bunlar, *kalbin dünya şartlarında vehimsel irtibatını sağladıktan sonra görülen sonuçlardır*, o sonuçlara verdiğimiz isimlerdir. Meallerde kalble ilgili bir mana verilirken, gönül sonucuna uygunsuz kalb yerine *gönül* deyip meallendirmişlerdir, idrak sonucuna uygunsuz

idrak demişlerdir. Ama en güzeli orijinal *kalbi* değiştirmemektir. Çünkü kalbin ayrı bir manası vardır. Oralarda parantez açıp, idrak veya gönül sonucuna göre yorumlar yapılabilir. İdrak, nefis ve gönlün birer sonuç olduğunu; “kalbin *dünya şartlarında vehimsel irtibatını* sağladıktan sonra görülen sonuçlar” olduğunu söylemiştik, işte bu sonuçlardan birisi de **şuur**dur. Bu da bir sonuçtur ve bunu da “kalb”in yerine yazarsanız mana eksik olur. Bakın Kur’an şuur da kullanır, Zümer Sûresi 25. ve 55. ayetlere bakarsanız “şuur”u görürsünüz, demek ki Kur’an şuur’u biliyor ve kullanıyor! O bir sonuç; kalb çalışırken o anki işlevine göre bir sonuç. Dolayısıyla biz kurduğumuz bu cümlede “*ya mukallibel kulub; kalbleri bir halden başka bir hale çeviren*” dedik ya, bu cümlede *kalb* için şimdilik şöyle düşünelim. Kalb; surette idrakı oluşturan esma kompozisyonudur! **Mukallibel Kulûb**; bu esma kompozisyonunu dilediği bir halden dilediği bir başka hale çevirindir!

Şimdi “**çeviren**”i ele alalım ve “bir halden başka bir hale çevirme”nin yerine bir başka kelime koyalım. Sonucu farklı olduğu için buradaki “çevirme” ifadesi normal bildiğimiz bir şeyi çevirmek gibi değildir, halden hale sokmaktır. Hatta buradaki “halden hale sokmak” da farklıdır; buradaki özel halin ismi **kalb** **etmektir**. Kalb etmek; kalbini çıkarmak, kalıp oluşturmak, bir kalıptan başka bir kalıba çevirmek. Çünkü o surette sonuç o kalıba göre olacaktır. Sonuç suretin kalıbına göre çıkar. Kalıbını değiştirdiğiniz zaman yeni bir kalıp meydana gelir ve suret o yeni kalıbın sonucunu yaşar. Öyleyse şimdi geldiğimiz noktada cümleyi şöyle kuralım: *Ya Mukallibel Kulûb; ey kalbeden; idrakı oluşturan esma kompozisyonunu bir halden başka bir hale kalbeden!* Kalbeden! Neyi? Kalbi! Onu dilediği kalıba sokan!

İdrakı oluşturan esma kompozisyonu meydana gelirken kalb edilerek, kalbı dökülerek meydana geldiği için sonuç ürüne **kalb** denildiği için, biz en son noktadan isimlendiriyoruz. Ona “kalb” denmesi son nokta, ilk nokta değil. Bu

kalıba “kalb” denmesi onun meydana geliş prosedürü *kalb edilerek* olduğu içindir. **Kalp**, kalb edilerek meydana gelmiş yapı manasına kullanılıyor. Kalb, yani bu kalıp Kayıtlı Kendini Hissetme Duygusu’nun **kaydını** oluşturan kalıptır. Sendeki, Kendini Hissetme Duygusu’nun kayıtlı halidir! İşte sendeki Kayıtlı Kendini Hissetme Duygusu’nun bu kaydını oluşturan kalıp kalbtir.

İnsanda, bahsettiğimiz bu kalıbın, kalbın dünya şartlarında vehimsel irtibatını “**vücut kalbi**” sağlar. Bu durumda karşımıza iki tane *kalb* çıkıyor. Birisi, idrakı oluşturan esma kompozisyonu dediğimiz *kalıp*. Hatta daha ileri götürüp ona “Kayıtlı Kendini Hissetme Duygusu’nun kaydını oluşturan *kalıp*” dedik. O kalıp yüzünden **kayıt** oluşuyor ve o kalıbın farklılığı yüzünden **çeşitli kayıtlar** oluşuyor. Çünkü kalıplar farklı! İşte bu kalıbın dünya şartları içerisinde vehimsel irtibatını insan vücudunda sağlayan organ **vücut kalbidir**. Bu irtibat yüzünden vücut kalbine, yüreğe *kalb* denir. Ona “kalb/kalp” denmesinin sebebi kalıpla irtibatı sağlamasıdır, kalıpla irtibatı sağlayan olduğu için *kalb* denmiştir.

Efendimiz sallallahu aleyhi vesellem buyuruyor ki; “**her şeyin bir kalbi vardır**”. Bu hadisten hareketle aşağıdaki sonucu şimdi kolaylıkla çıkarırız: İnsanda bu kalıpla vehimsel irtibatı sağlayan vücut kalbidir ve bu ancak insanda böyledir. Diğer “şey”lerde böyle değildir! Onlarda bu irtibatı sağlayan başka şeylerdir. “Vücut kalbi”nin kalıpla/kalıpla ilişkisi sağlaması yalnızca insan için geçerlidir. Bu yüzden başka bir varlığa bakıp, “onda kalp yok” Bu yüzden de ayette geçen kalb onda yok” dersiniz yanılırsınız. Her suretin kaydını oluşturan bir kalbı var. İnsanda bu irtibatı yürek sağlar, diğer cisimlerde ve insan dışı yaratıklarda ise farklı şeyler sağlar.

Geldiğimiz noktada *İnşirah* adlı tefekkür şemamızın konuyla ilgili paragrafını paylaşalım Paragrafın sadece bizi ilgilendiren kısmı bu. Diğer kısımlar daha önce *Sen Tanrı mısın* kitapçığında geniş açıklandı, dilerseniz oradan

bakabilirsiniz.

“*VahidülEhadüsSamed olan Allah, Nefs-i Vahide'den, yani Vahidiyet'in Ehad ve Samed vasıflı “Kendini Hissetmesi”nden dileğini suretlendirdikten sonra o suretin kendisini bilmesi için ona nazar ederek “Kün” demiştir. “Feyekün” sonucu; Allah'ın o Kul'daki dileğinin şartları surete KALB olmuştur. Kul'daki nazar noktası “nazargah” olarak kalmış ve KALB ismiyle anılmıştır.*”

İlmullah'ta Allah'ın dileği şekillendikten sonra, bir şekil bulduktan sonra onun kendini bilmesi ayrı bir olaydır. Bunun basamaklarını daha önce ayetlerle görmüştük. İşte o ilmi suretin kendini bilmesi için ona “Kendini Bil” emri gerekir. Lütfen dikkat edin; “**Kendini Bil**” emri için o surete Allah'ın dileğinin yönelmesi, daha anlaşılır söyleyelim oraya nazar etmesi, o nazarla “Kün/Ol” demesi ve o emrin olması! İşte o oluş **kalb oluştu**! Çünkü bir şeyi murad etti mi “Ol” der “hemen olur”. “**Kün feyekün**”. “Kün” demesi ve orada onun hemen olması, işte o oluş **KALB oluş**! “Kün” emri, dileğin emri bir nazar! Ve bu nazarın dokunduğu yerde **KALB oluş**! Dileğin kalıbının çıkışı! *Kendini Bil* denildiğinde ne dilenmişse, o dileğin, yani o kompozisyonun kalıbının çıkması, orada kendini nasıl bilecekse onun oluşması, yani kalb olması, o da “feyekün” sonucu! Öyleyse surette bir **nazar noktası** var ve o çok önemli. Çünkü bütün işi başlatan bu nazar; suretteki bu nazar noktası! Emrin dokunduğu nokta! Orası çok özel!

İşte orada o an oluşan nur, o nazarla orada oluşan nur orada bir şey açar. Anlamak için bazen insani örnekler gerekiyor. Bu yüzden hiç ilişkisi olmasa da örneği verelim. Ancak tanım anlaşıldıktan sonra onu silelim, çünkü hiç ilişkisi yok. Bir bakışın bizde oluşturduğu etkiyi anlatmak için; “öyle bir baktı ki, içimi yaktı” deriz ya, işte bir “**bakış**” orada bir şey açar! Bakış! Manayı biraz yakalayalım diye versek de örnek buraya hiç uymaz, bu yüzden şimdi örneği yok edelim. Allah'ın “Kendini Bil” derkenki nazarı orada bir nur oluşturur. O nazar, o emir o

kalıpta bir nur oluşturur. İşte o nur **Kalb Nuru**'dur ve o nur orada durur. Ona *kalb nuru* deriz ve o çok önemlidir. Çünkü oraya o nazar değdi! Nazar, yani **emir** değdi oraya! O emrin oraya ulaşması orada bir nur oluşturdu, yani **o kalb oluşurken** o noktada nur oluşturdu. İşte o nazar noktası sayesinde ki, kalb **nazargah** olur, artık orası bir nazargahtır, nazar yeridir. Böylece oluşan o nur; kalbin nuru, sonradan yaratılanların tersine *farklı, ilahi, orijinal* bir statüye sahiptir ve sonradan yaratılmışta o orijinalliğiyle durur.

Kalb oluşa bir de farklı olarak bakalım. Vehim sisteminin çalışması günümüzde nasıl, neyle açıklanmaktadır? Hologram Sistem ile. Onu, yani “dünya şartlarındaki vehimsel sistemi” günümüzde *şimdilik* açıklayan Hologram Mekanizması'dır. Bu vehim sisteminin mekanizması, onun çalışması **vehim nuru alanında** olur. Herşey bir nurla ilgilidir çünkü! Bu yüzden burdaki bu mekanizmanın nurunu da vehim nuru oluşturur. **Vehim nuru**; Allah'ın dileğinin kalb oluşlarının aynasıdır. Vehim nuru Allah'ın dilekleri için bir aynadır. Burada yine bir insani benzetme yapalım. Normal günlük yaşantıda bir aynaya baktığınızda aynaya yansırırsınız ya, işte aynaya kalb olursunuz! Kalbınız çıkar, sizin *kalbınız* aynaya çıkar, yani aynaya *kalb* olursunuz. Olayı biraz anlamak için bunu benzetmiş olalım. “Böyledir” sanarsak konuyu anlayamayız. Vehim nuru alanında, aynasında Allah'ın dileklerinin kalb olması, Allah'ın dileğinin vehim nuru aynasında yansımalarıdır. Öyle olunca; herşey, her yaratılan vehim nuru aynasında bir yansımadır. Hal böyle olunca; denir ki; *bir düşün yansımaları*; sen bir yansımaları.

Bu yansımaların yani bu kalıbın nazar noktasını oluşturan kalb nurundan insana **nazar devam eder!** Ama öyle enteresan bir hal vardır ki, bu nazar *yukarıdan aşağıya* devam ettiği gibi *aşağıdan yukarıya* da olur! Fakat *aşağıdan yukarıya* olunca da, *yukarıdan aşağıya* olunca da **Kendisidir**. Dolayısıyla yukarıdan aşağıya-aşağıdan yukarıya *kendisinde, kendisiyle*,

kendisi olarak bu nazar akışı devam eder! Nerede? Bu **kalb nuru noktasında**! Bu nerede? Kalıpta, kalpta! Bu yüzden **nazar**, Allah'ın Kendisini Hissetmesi'nin emir ve seyir halini anlatır.

Vehim nuru aynasına yansıyan, kalb olan Kul'un bir adı da **âcizdir**, bir özelliği nedeniyle ona *âciz* de denir. Bunu anlatabilmek için yine, konuyu anladıktan sonra hiçbir işimize yaramayacak olan bir insani tanım yapalım. Aynaya baktınız, orada yansımanız var, o yansıma size göre *âciz* değil midir? Vehim nuru aynasına yansıyan, kalb olan Kul'un işte bu özelliği yüzünden buradaki adı **âcizdir**; **âciz kul** veya **kul âcizdir**! Dualarda, sığınlarda, yakarışlarda; "biz aciz kulların" diye sesleniriz, hatta bazen bunu itiraf ihtiyacı duyar ve bu hususta "aciziyetimi itiraf ederim" deriz. Ama çok dikkat etmek lazım ki, özellikle "nazar noktası"yla ilgili hususlar, anlayıp kavrandığı zaman insanı çok yükseğe çıkaracağı gibi yanlış kullanıldığı zaman da çok aşağıya indirir! Eğer; "ey Allahım, en güçlü sensin, ben senin gücünde değilim. Allahım biz senin gibi güçlü değil aciziz" gibi düşünülür de aciziyet böyle anlatılırsa ve Allah'a yakarış böyle yapılır, konuya böyle yaklaşırsa bu çok yanlış olur. Bunun bizim anlattığımızla hiç ilgisi yoktur; vehim nuru aynasına yansımış olan *kalbın âciziyeti* ile bu tarifi hiç ilişkisi yoktur. Çünkü bu yaklaşımda güç karşılaştırması ve kıyası vardır; Allah güçlü, insan onun gibi güçlü değil, zayıf! Bakın iki tane *güç* var ve bunların karşılaştırılması yapılıyor. Eğer kişi güç karşılaştırması yaparak da; "Allahım, ben acizim yardım et" derse Allah ona yardım eder. O ayrı! Allah gerçek merhamet sahibidir; **Erhamer Rahimiyn'**dir, ona yardım eder. Ama bu yakarış yanlıştır. Bu yüzden yardım alır ama bu sesleniş onu yükseltmez, onun idrakını yükseltmez! Yani balığı yer, ama balık tutmayı öğrenemez. Neden? Çünkü kendisini de Allah'ı da ayrı, ötede bir yapı ve varlık kabul edip ikisinin gücünü kıyasladı, bu kıyasta kendinin aciz olduğunu gördü. Bu, işin aslına uymayan

yanlış bir yaklaşım tarzıdır. Dolayısıyla, bu yaklaşım tarzı öyle önemlidir ki, o kişi için şirkin göbeğini oluşturur, bu hal sonraki idrak için *şirkin göbeğidir*, motorudur. Çünkü varlıkların Allah'la kıyası yapılmıştır. Yapılmamalıdır! Allah'la konuşulurken, Allah'la ilgili bir fikir ileri sürülürken bir tanım yapılırken varlıkların kıyası yapılamaz! Kişi Allah'ı insan gibi düşünürse, insana seslenir gibi Allah'a seslenirse kıyas yapar, yanlışa düşer. Çünkü insani bakış açısıyla Allah'a yaklaşmıştır. Bu da birçok yanılığın çıkış noktasını oluşturur. Konumuz burada o olduğu için söyleyelim; Allah ve Kul arasındaki kıyas daima "var ve yok" üzerinden yapılmalıdır, buna çok dikkat etmek lazım.

Kıyas, VAR ve YOK üzerinden yapılmalıdır!

Vehim nuru aynasına yansıyan kalba, kalıba bir özelliği nedeniyle *aciz* denmesi bu özelliğin "güç"le ilgili olmasındandır, "güç"le ilgili olduğu içindir. O kalıba "güç" açısından bakılmıştır, "güç" bakımından ona *aciz* denmiştir. Bu kıyası insanlar arasında yaparsanız "az güçlü çok güçlü" diye bakar, az güçlü olana *aciz* dersiniz. İnsanlar arasında doğrudur bu bakış açısı, ama Kul'la Allah arasında yanlıştır. **Kul'la Allah arasında VAR ve YOK kıyası yapılır**, daima! İki varın kıyası yapılmaz. Güç için de bu böyledir. Dolayısıyla "aciz" denildiğinde az güç, çok güç kıyası olmaz! Var ve yok; Allah'ta güç var, Kul'da yok! "Yok" olduğu için acizdir o, az güçlü olduğu için değil "yok" olduğu için *âcizdir*! Güçsüz, gücü yok, güç mevhumu yok; bu yüzden *âciz*! Dolayısıyla buradaki **aciz** kelimesi güç açısından yetersiz, gücü az gibi değil "**yok**" manasındadır, böyle kullanılmalıdır! Çünkü dualarda ve yaklaşımda bu çok önemlidir.

Şimdi *yansımanın acizliğini* bildiğimiz bir şeyle anlatalım. Biz yansımanın acizliğini vehim nuru noktasından başlayarak gerçek manada nasıl vurgularız, nasıl dile getiririz? "**Ve la havle ve la kuvvete illa Billâh**" ile, "*ve la havle ve la kuvvete illa Billâh*" diyerek! Bu seslenişin başladığı nokta, vehim nuru aynasında kalbın kalb olduğu andır, o andan itibaren. Kalb olduğu an o *âcizdir*: *Ve la havle ve la kuvvete*

illa Billâh! Ve la havle ve la kuvvete illa Billâhil Aliyyil Aziym!

Efendimiz sallallahu aleyhi vesellem, Hazreti Ali efendimize buyurdular ki; “**yatmadan önce 10 kez “la havle ve la kuvvete illa Billâhil aliyyil aziym” demen cennette yerini hazırlamana vesiledir**”. Bu sesleniş bu kadar önemlidir işte! Ama bu idrakla “*Bu idrakla*” uyarısını bu yüzden defalarca söyledik, çünkü bu idrakla söylediğiniz zaman böyledir. Neden?

Ebu Hureyre radiyallahu anh’dan rivayetle Efendimiz sallallahu aleyhi vesellem şöyle buyurdular; “**dikkat et, sana cennetin altındaki hazineyi bildiriyorum; la havle ve la kuvvete illa Billâh**”. Çünkü bu, kalb için işin başından gelen bir özellik; o âciz! Kalb âciz! Ve daima, bu acziyetin *şuuru, bilinci, itirafı* gerekiyor!

Yansımanın acizliği böyle kavrandığı zaman, bu idrak, bu kavrayış kişide çok önemli iki motoru birden devreye sokar. Birden! “Kişi bu motoru nasıl hisseder?” hem bunu, hem de bu idrakı ve o motorlar çalışınca olacakları konuşacağız, lütfen dikkat edelim. Dikkat eder ve *her halinizi o süzgeçten geçirirseniz yeni bir hayat başlar*. Yeni nesiller bilmez, gençliğimizde Ankara’da su sıkıntısı çok olurdu, çeşitli yerlerden su bulurduk. O suları kullanmak için hepsini tek tek süzgeçten geçirmek ve kaynatmak zorundaydık. İşte onun gibi, *temiz bir hayat için hayatının her anını süzgeçten geçirmek zorundasın*.

Yansımanın acizliğinin idrakı oluştuğunda devreye giren bu iki motor Hamd ve Şükür motorlarıdır; onlar devreye bu idrakla girer. Sen farkında ol olma, bu idraktaysan onlar çalışırlar, sen bu idraktaysan kendiliğinden çalışırlar, sen bu idraka gelince onlar çalışır. Hamd ve Şükür çalışınca sende **şükür ve hamd hali** ortaya çıkar. “Hal” olarak ortaya çıkar ki, o hal dilde zikrullahdan ileridir, zikrullahın bir üst mertebesidir.

Zikrullah üç aşamalıdır; dilde, halde ve fiilde zikrullah. Zikrullahın *fiile* geçmesi için *hal* şart! “Hal”den sonra o artık fiile dökülür. *Hal* ve *fiili* de

birbiriyle sürekli test etmek gerekir. Neden sürekli test? İstikrar için!

Yansımanın acziyetini idrakla birlikte kişi fark etse de etmese de aslında Esmâ Âlemi’ne giriş yapar. Zihninize altını çizerek kaydedin lütfen, *kişi bu idrakla insani kesretten esma kesretine geçer*. İnsani kesretten Esmâ Kesreti’ne geçer ki bu, Hamîd ve Şekûr esmalarının kişide hale dönüşmesiyle, hal olmasıyla olur. Bahsettiğimiz *yansımanın acziyeti idrakı* kişide sabitleşince, o kulda Hamîd ve Şekûr esmaları hal olur. Hamîd ve Şekûr esmaları onun hali olunca kul **esma kesretine** geçer, eğer bu hali bozulursa da esma kesretinden çıkar! O yüzden bu halde istikrar çok önemlidir! Esmâ kesretine geçti, peki sonra?

Esmâ kesretinden kurtuluşun da, Tevhid yaşantısına geçişin de temelini hep Hamîd ve Şekûr esmalarının hali oluşturur. Bu hal sabittir ve o bina bu hal üstündedir, işin temeli bu haldir; Hamîd ve Şekûr esmalarının hali!

Ancak “Hamîd ve Şekûr” esmaları ile ilgili önemli olan husus şudur: “Hamîd ve Şekûr” esmaları ayrı ayrı düşünülmemeli, ayrı ayrı tefekkür edilmemelidir. *Şekur esması, ancak Hamid esması idrakıyla yaşanabilir. İki ayrı ayrı çalışmaz, ikisinin ayrı çalışması kula fayda sağlamaz, hatta bu iki esmadan biri ağır basarsa kul sapabilir, kulun idrakı sapabilir*. Saptığı halde kendisini doğruyla meşgul, doğruyu yapıyor zanneder. Evet, “Şekûr ve Hamîd” esmaları birlikte düşünülmesi, birlikte ele alınmalıdır. Nasıl bakılmalı ki bu esmalar birlikte olabilsin? Şöyle:

Hamid esması idraklıdır, **Şekur** esması ameldir. Dolayısıyla, “âminû ve amilüs sâlihâtî” gereği Hamid esması idrakıyla Şekur esması ameli yapılırsa bunlar birlikte olur. Şimdi bu durumu daha iyi anlamak için iki ayet okuyalım. Zahirin çok kolay olan bu ayetleri lütfen derinlemesine inceleyin, tefsirlere meallere bakın, düşünün, kendinize [kendiniz olan kütüphanenize!] bakın ve onu genişletin, söylediklerimizi ilerletme adına bunları yapınız.

Kur'an'ın faydalarından biri de budur; bir şeyi anlamak için ayetlerden yararlanırsanız, ayet tefekkür ederek o işi anlamaya çalışırsanız *hem o şeyi* anlarsınız, *hem birçok şeyi* anlarsınız inşaAllah.

Şimdi tefekkürünüz için iki ayet paylaşmak istiyorum Lütfen bu ayetleri inceleyip hazinenize kazandırınız, inşaAllah.

Ankebut Sûresi 63. Ayet şöyle buyuruyor: **“Yemin olsun ki, eğer onlara semadan suyu tenzil edip de “ölümünden sonra arzı kim diriltti?” diye sorsan “elbette Allah” diyecekler. De ki; elhamdülillah. Hayır, onların ekseriyeti akletmezler”.**

Lukman Sûresi 25. Ayet: **“Yemin olsun ki, eğer onlara “semavatı ve arzı kim yarattı?” diye sorsan, “elbette Allah” diyecekler. De ki; elhamdülillah. Hayır, onların ekseriyeti bilmezler”.** Bu ayetleri değerlendirelim inşaAllah!

Yeni bir soruyla seyahatimize devam edelim: **Sendeki tek gerçek ne?** Bu soruya cevap olarak, “yansımasın, hayalsin” gibi birçok şey yazılır söylenir, siz de onları okur dinler; “ha, bendeki hiç bir şey gerçek değilmiş” dersiniz. Ama gerçek olan bir şey var sizde. Sendeki tek gerçek **kendini hissetmen!** Tek gerçek bu; kendini hissetmen! Ancak bununla ilgili önemli bir hususu şimdi paylaşalım, birlikte o basamaklara bakalım. *Hissetme*'yi fark edip düşünmenle birlikte **“Kendini Hissetme Duygusu”** devreye girer; o, bir duygu olur. “Kendini hissetmen”, kendini hissedip düşünmenle birlikte “Kendini Hissetme Duygusu”na dönüşür, bir duygu hissedersin, *fark ettiğin için* artık o bir duygu olur. İşte bu duygudur ki kulda sapmaya müsait alanı oluşturur. Bütün bunlar çok hızlı olur. O kadar hızlı olur ki, onları ayırd etmen mümkün olmaz. İşte bunları ayırt etmenin ilmini almaya çalışıyoruz. Normalde insanlar bunun üstüne düşünmezler, bunu önemsemezler, onlar için önemli değildir bu!

“Kendini hissetmen”, “Kendini Hissetme

Duygusu”na dönüştü. Peki, hemen sonra ne olur? Hemen sonra **“kendini ne hissettiğin”** devreye girer, bu basamak oluşur. Bakın üç aşama: 1) *Kendini Hissetme*: Esas gerçek bu ve bu gerçekten uzaklaşıyorsun; 2) Onu fark ettin, fark ettiğin anda o *Kendini Hissetme Duygusu* haline geldi 3) Ve hemen, hemen akabinde *Kendini Ne Hissettiğin* devreye girdi.

Şimdi lütfen dikkat edin; **var** olan nedir, **yok** olan nedir? **Var** olan *kendini hissetmen*, **yok** olan *kendini ne hissettiğindir!* “*Esas gerçek*” olan, “*Evvel Ahir Zahir Batın*” olan, “*Ehad Samed*” olan *kendini hissetmendir* ki bu **var!** Hatta ona “var” demek bile yanlış olur, ancak kul açısından “var” diyebiliriz ona. Zira Sahibi açısından, ona “var” demek sınır oluşturur, kul bir şeye “var” derse onun sınırını çizer. “Kendini hissetme”ne kul bakışıyla “var” diyebiliriz, ama Sahibi açısından o kelime bile orada doğru olmaz. Peki, “yok” olan nedir? Yok olan; kendini **ne** hissettiğin!

Burada şuna dikkat edelim: Senin kendini *ne* hissettiğin yerde, o haldeyken sen kendini *Yaradan* bile hissetsen bu bir sapma noktasıdır ve yanlıştır! Böyle bir şey olamaz. Böyle idraklar çoktur, ama onların bu işten haberi yoktur! Allah Allah'tır, Kul Kul'dur. **Kul Allah olamaz!** Dedik ki, “kendini hissetmen” ve bir de “kendini ne hissettiğin” var, işte sen “kendini ne hissettiğin” o yere Yaradan'la ilgili bir şey bile koysan, yani o boşluğu doldurmak için oraya ulvi kelimeler, cümleler de yazsan o bir sapmadır. Çünkü onların hepsi zandır! Kendini *ne* hissettiğinle ilgili herşey zandır! Bu kutsal bir zan olabilir, ama sonuçta zandır! Peki, gerçek nedir? Gerçek, tek gerçek; kendini hissetmen!

Ancak; *kendini ne hissettiğin o kadar baskın ve kuvvetlidir ki, bu yüzden kendini hissetmeni de o sanarsın.* Bu cümleyi yakalayalım! **“Kendini ne hissettiğin” dünyanın vehimsel şartları gereği o kadar kuvvetli ve baskındır ki kendini ne hissettiğin duygusu içinde kendini hissetmeni de o sanarsın, kendini ne hissettiğinin içinde sanarsın.** “Kendini ne hissettiğini” tarif edersin ama onu “kendini

hissetmen” sanarak tarif edersin! Yani, “kendini hissediyor musun?” sorusuna “evet, kendimi hissediyorum, biliyorum” diye verdiği cevap, dikkat edersen “kendini *ne* hissettiğin”dir. Tamam, ordan başlayacaksın, ama bil ki; senin “kendini *ne* hissettiğin” sendeki “Kayıtlı Kendini Hissetme Duygusu”dur. Sen onun kaydına “Allah” dersen yanlış olur! Çünkü o bir kayıt ve sen o kayda *Allah* diyorsun, demek ki kendini öyle zannediyorsun! Birinin kendisini *Napolyon* zannetmesi gibi! Senin ona *Napolyon* demenle o *Napolyon* olmuyor. Senin *Kendini ne hissettiğin* bir kayıttır, sen bu kaydın altını istediğin gibi doldur, o iş zihinsel tuzaklarla doludur! Bakın kendisini *Napolyon* sanana biz gülüyoruz ama o gülmüyor, o kendisini *Napolyon* sanıyor. Dikkat edin, kendini *Allah* veya başka bir şey sanan da kendisine gülmüyor; o öyle sanıyor! Çünkü boşluğu öyle doldurdu! Ama o bir kayıttır, kendini *ne* hissettiğinin kayıttır, bir zandır. *Kendini ne hissettiğin* kayıttır!

Demek ki, *kendini ne hissettiğin* bu hal çok kuvvetli! Neden? Dünyadaki vehimsel şart bunu gerektiriyor, aksi halde vehim sistemi, hologram yürümez. Bu mekanizmanın yürümesi bu hissin baskın ve kuvvetli olmasıyla çok ilişkili. Ay’a giden bir füze gibi! O dünya atmosferinden çıkabilecek bir hıza ulaşmalı ve yerçekimini yenmeli. Yerçekimini yenemezse atmosferde kalır. Aynı onun gibi, sen de vehimsel şartları yenemezsen vehimsel şartların içinde kalırsın, o şartlarda düşünürsün. Öyle bir halin olacak ki yerçekimini aşan füze gibi, vehimsel şartları geçeceksin, aşacaksın onu! Hem o şartların içinde olup hem de onu geçemezsin, çünkü o şartların içerisinde onun hükmü sürer. O şartlardan kurtulmanın yolu nedir?

O şartları aşmanın yolu Kayıtlı Kendini Hissetme Duygusu’ndan kaydı kaldırmaktır! Ancak böyle! Sen Kayıtlı Kendini Hissetme Duygusu’ndan kaydını kaldırdığın kadar “*kendini hissetmen*”i fark edersin. Kayıt tam kalktığında o artık “*Kayıtlı Kendini Hissetme Duygusu*” değil, “*Kendini Hissetmen*”dir.

Şems Sûresi 9. Ayeti hatırlayalım. “**Onu, nefsi tezkiye eden gerçekten kurtulmuştur**”. Nefsi arındıran, yani onu kirinden kaydından arındıran gerçekten kurtulmuştur. Ayet böyle diyor. Bunu bir de geldiğimiz idrakın cümleleriyle söyleyelim; Kayıtlı Kendini Hissetme Duygusu’nun kaydını, kayıtlarını temizleyen gerçekten kurtulmuştur.

Şems Sûresi 10. Ayet: “**Onu, nefsi gömüp gizleyen ise gerçekten kaybetmiştir**”. Özellikle “A” Takdim Formu “BEN”le, o kayıtla nefsi örten gizleyen gerçekten kaybetmiştir.

Şimdi bu idrakla ayetleri birleştirdiğinizde ulaştığınız, yakaladığınız nokta ne kadar güzel, değil mi?

Bu “A” ve “B” yapılarını anlamak üzere size ilginç bir örnek vereyim şimdi de. Bu örneği önce akıllarda kalması için vereceğim. İkinci olarak da, “bir şeyi ne kadar basitleştirerek gösterebilirsek onunla o kadar büyük şeyler anlatabiliriz”, bunu gösterebilmek için veriyorum. Bir şeyi ne kadar basit gösterebiliyorsan, o basitlik içerisinde o kadar büyük şey anlatabilirsin. Gösterim karmaşıkla kişinin beyni o karmaşıklık içerisinde anlatılanın ancak çok azını anlar, çünkü beynin oradan çıkması zor olur. Bu yüzden örneğimiz bir çorap olacak! Bu zihinlerde kalması için, beynimiz için bir vesile, beyninize seyahat ettirecek bir vesile, ama bunlara hep misal gözüyle bakacağız.

Bir çorap düşünün, bu çorabın düzgün hali ahseni takviym misalidir. **Ahseni takviym** dünyaya gelmekle ters çevrildi; çorabı ters çevirdik, dışını içeri aldık, içini dışarı çıkardık; o zaman o **esfele safiliyn** oldu! Hala aynı çorap, aynı dokuma! Herşey aynı, ama çirkin yüzünü çevirince esfele safiliyn oldu! Ahseni takviym denilen düz hali onun dünyaya gelen hali değil, dünyaya gelen hal o değil. O düz hal, Tiyn Sûresi’ndeki “**yemin olsun ki insan en güzel surette yaratılmıştır**”; denilen ahseni takviym haldir! “**Sonra esfele safiliyn’e itilmiştir, reddedilmiştir**”. İşte aynı şey, çorabı ters çevirmekle aynı oldu, o dünyaya geldi; esfele

safiliyn oluştul! Dünyaya böyle geliyor, dünyanın şartı bu, diğer türlü gelemes. Olmaz, onun yeri ayrı, dünya için şart bu, dünyanın şartı bu!

Peki, sonra ne oluyor, sen ne yapıyorsun? Sen kendini bulduğun bu hale “BEN” diyorsun, bu pozisyona “BEN” diyorsun. Kendini bunun içinde bulduğun için kendini böyle hissediyorsun; kaydın bu ve sen buna “BEN” diyorsun. Bu hale, çorabın ters çevrilmiş haline sahip çıkıyorsun. Eğer bir kişi *bizim açıkladığımız nefis-i levvameye* girmeyip, inatla bu ters pozisyonda yaşamayı sürdürürse ve amel diye bu işlerle meşgul olursa, çorabın tersi olan bu hali âlim yapar, dindar yapar, bunu Hac’ca Umre’ye götürür. Ona çeşitli isimler verir; onu şeyh yapar, mehdi yapar, peygamber yapar... Bir şey değişmez, hala çorap ters çünkü! Kaydın üstündeki etiket değişir, çorabın tersi değişmez. Çorap terstir!

Çorabın tersiyle anlatmaya çalıştığımız bu hal Kur’an’da “asi” olarak anlatılmıştır. Bu asidir, düze isyan etmiş, ters davranmış, haddi aşmış yapıdır. Peki, buna mukabil, çorabın düzelmiş hali nedir? O **Haniftir!** Hanif budur, diğeri hanif olamaz. Hanif etiketi yapıştırabilirsiniz ama o hanif olamaz! Oysa Hanif’e etiket gerekmez! Düz çevirdiğiniz bu dünyada etiket yok zaten, “hal” var, o yüzden etiket gerekmez!

Bu asi halin birkaç özelliğini söyleyeyim. “Esfele safiliyn, asi, haddi aşmış” dediğimiz bu yapının ismi Kur’an’da **çirkin** olarak geçer, çirkin budur, buna çirkin denir. O size şeklen çok güzel gelebilir, onun şekline fiziksel yapısına hayran olabilirsiniz, onlar “sizin” vehimsel davranışlarınız! Ama Kur’ana göre bu hal **çirkindir**. Kur’ana göre, görüntüsü **çirkin** olan bu halin yaşantısı ise **necistir, pistir**, Kur’an buna **necis** demiş! Bunun pozisyonunun adı da **soldur**. Kur’an’da geçen sol ve sağın, normal hayatımızdaki sol ve sağla, dünyanın kullandığı sol ve sağla, siyasi bakışlarla hiç ilişkisi yoktur! Ters çevrilmiş bu halin, *esfele safiliynin* pozisyonunun adıdır sol! Sol onun yönü, yönünün adıdır! Ve bunun kalıbında buna

yapışmış olan çok önemli bir özelliği vardır; **ğill**. Bu esfele safiliyn yapıda **ğill** vardır, bu yüzden Kur’an ona **şerrul beriyeh** der; bu *yaratılmışların en şerlisidir*, Kur’an’a göre! Ama sen? Sen çorabın tersine, ters yüzüne “BEN” diyorsun hep! Yatırımı hep ona yapıyorsun, onu süslüyor onu gezdiriyor, onu önemsiyorsun... Oysa Kur’an ona **pis** diyor! Eğer bir de böyle ölürsa, onun ismi o zaman **ashabi nar**’dır, Kur’an ona **ashabi nar** ve **ashabi şimal** diye isim verir. Ve bu haliyle aslında Yasin Sûresi 77. Ayetin yaşayanıdır o!

Yasin Sûresi 77: “**İnsan görmedi mi ki biz onu bir nutfeden yarattık. Böyle iken bir de bakarsın o apaçık bir hasımdır**”. Dindarsa bile! İslam’ı fark etmişse de böyledir, fark etmemişse de; Allah’a hasımdır! Fark etmemişse o işi daha fazla, daha farklı yapar! “Demişse demiş, ne olacak, biz böyle yapıyoruz” der, Allah’a hasımdır! Kişi bu ters çevrilmiş yapıyı değiştirmeden Allah’a hasımlıktan kurtulamaz, hali budur onun!

Bir de zıddı olan yapıdan bahsedelim. Eğer kişi yaşarken çorabı düzeltilmişse, çorabın düzül haline gelmişse, gelebilirse, o zaman yine “BEN” der, “BEN” demeye devam eder. Ama bu sefer *ahsene takviym* yapıya “BEN” der ve bu “BEN” “B” Takdim Formu “BEN”dir. Asi olan diğeri “BEN” deyişe “A” Takdim Formu “BEN” demiştik. Bunları anlatırken Yunus Emre’nin; *bir ben vardır bende benden içeru* deyişini de örnek vermiştik. Bakın şimdi işte o “içeru BEN”i, ters çevrildiği için içeride kalmış asıl “BEN”i dışarıya getirip düzeltiyoruz. Bu aslında çorabın **hicret etmiş halidir**, çorabın tersi düze hicret etti. *Gerçek hicret* budur; “A” BEN”den “B” BEN”e gelmektir. Hicretle ulaşılan bu “BEN” *ahsene takviym* yapıdır ve Kur’anı Kerim buna **güzel** demiştir, Kur’an’ın *güzel* dediği budur. Bunun yaşantısına da **tahir** demiştir, tahir; temiz! “**Tahir olmadan dokunmayın**” denilen hal bu haldir. Bunun pozisyonu **sağ** olarak tarif edilmiştir. Sağ, sağcı!

Dolayısıyla, özetlersek; senin çorabın tersini çevirip de “BEN” dediğin haller Kur’ana göre

soldur, o kişi **solcu**dur ve **ashabi meş'eme**h diye geçer. Çorabın düz haliyle anlatmaya çalıştığımız "BEN" **sağ**dır, o kişi **sağcı**dır, onlar **sağcılar** diye geçer. Onlar **ashabi meymeneh**dir. Eğer çorabın dokuması hiç kalmazsa, yani kişi vehim yönetiminden çıkarsa **Es-sabikûndur**, diğer ifadeyle **Mukarrebûndur**. **Meymeneh ve Sabikun** gruplarının kalıbı **Ğıll**den temizlenmiştir, onlarda **ğıll** yoktur! Bu yüzden de Kur'an bunlara **hayrul beriyyeh** der; *yaratılmışların en hayırlısı* bu haldir, Kur'ana göre. Bir de bu halle ölürlerse **ashabul cennet**'tir onların adı. Yani kişi ashabi meş'eme ise o *ashabi nardır*. Ashabi nar'ın Kur'an'daki bir diğer ismi **ashabi şimal**dir. Ashabul cennet'in diğer adı ise **ashabi yemindir**.

Bu çorabın bir halinden de bahsedeyim, hatta iki cümleyi birleştirelim. Bu çorabın bir bileziği, ağız kısmı var. Burası nedir biliyor musunuz? Burası **Hicret Köprüsü!** "A" Takdim "BEN" in diğer "BEN" e geçmesi için bu hicret köprüsünden geçmesi lazım, başka türlü olmaz. Şart budur; hicret köprüsünden geçecek! Çorabın bileziğinden o hayatı tamamen geçirmek lazım. Bunu yapmadığınız takdirde siz dünyada çorabın ters olan bu haline "BEN" der durursunuz. Şeytan da o kişiye amellerini hep süslü gösterir. Kur'an'ın söylediği gibi "o kendisini hep doğru yolda zanneder". O halini hırsıyla savunur ve öyle de yaşar...

Bu ters hali düzeltmenin yolu, hayatımızı bu hicret köprüsünden geçirmektir. Bilenlerin "size bir bilen lazım" dediği budur işte! Peki, bu **Bilen** kimdir? Çok dikkat ediniz lütfen! Sizin hayatınıza benzetmiş olduğum bu hali, yani çorabın ters olan bu halini kim düzeltirse, bunu kim yapabilecekse ona "Bilen" denir. Çorabı tarif edene, anlatana değil! İsterse hiçbir şey anlatmasın, eğer bu ters hayatı bu bilezikten, hicret köprüsünden geçiriyorsa o Bilen'dir. Bilen O'dur! "Bir Bilen'siz olmaz" demek, çorabı bu bilezikten geçiren olmadan olmaz demektir. Ama günümüz öyle bir idrak halini yaşamaktadır ki, kişi kendisini bir **Bilen**

yapabilir. "Sen Tanrı mısın?" notlarında hep bunu anlatmaya çalıştık, hep kendi çorabını kendinin nasıl düzelterebileceğini anlattık, bunun yollarını, yöntemlerini paylaştık.

"İki cümleyi birleştirelim" demiştik, örneği konumuzla ilişkilendirerek onu yapmış olalım. *Hicret Köprüsü* dediğimiz çorabın bileziği olan yer, **fuaddan kalbe bir yolun** olduğu yerdir! Çorabın gövdesi senin kalıbın! Senin "BEN" dediğin ise bu kalıbının uzantısı! Bu uzantıyı *fuad* yardımıyla *kalb etmen* gerekir. Çorabı kalb etmen, ters yüz etmen, bir halden bir hale çevirmen gerekiyor. Çorabı yeniden kalb etmen gerekir ki, bu kalbı, kalb etme işini sende yapacak olan fuaddir! *Fuadın özelliklerini ve nasıl çalıştığını* daha önce ayetlerle anlattık, hatırlayınız. İşte, fuada analiz ve sentez yaptırıp, sonuçlarını kalbe *kalb ettirip*, onları da beyne emir olarak gönderip fiile dönüştürerek yeni bir kalıp çıkarmak gerekiyor, *kalb etmek* gerekiyor.

Bilinmesi gereken çok önemli bir şey daha var. Bu ters yapıyı hicret ettirmek istiyorsun değil mi? Bil ki bu "A" Takdim Formu "BEN" in formatında hicretle ilgili karar ve arzu yeteneği yoktur. Yani, yine çoraba benzetecek olursak; çorabın tersinde çorabın tersini düzüne çevirecek olan mekanizma ve yetenek yoktur. Bu işi çorabın tersiyle yapamazsınız. Uğraşırsınız, *yaptım* sanarsınız!

Peki, bu iş nasıl olacak?

Sebe Sûresi 50. Ayet: "**De ki, eğer saparsam ancak kendi nefsimin aleyhine saparım, eğer doğru yolu bulursam Rabbimin bana vahyettiği şey iledir. Muhakkak ki O Semiun Garib'dir**".

Zümer Sûresi 22. Ayet: "**Allah kimin sadrını İslam'a şerh etti açtı, genişletti ise, o Rabbinden bir nur üzere değil midir? Allah'ın zikrinden kalbleri kasvetlenenlere veyl olsun! İşte onlar apaçık bir sapıklık içindedirler**".

En'am Sûresi 125. Ayet: "**Allah kime hidayet etmek dilerse onun sadrını İslam'a**

açar, genişletir. Kimi de saptırmayı dilerse onun da sadrını daraltıp zorlaştırır ki, o sanki semada yükseliyor gibidir. Böylece, Allah iman etmeyenler üzerine pislik, azab çökertir”.

Ayetlerden anlıyoruz ki; bu iş için ayrıca bir müdahale gerekiyor, “A” Takdim Formu “BEN”den kurtulmak için Allah’tan ayrıca bir müdahale gerekiyor, ancak böyle! Hal böyle olunca; *Allahım senden korkuyoruz, senden sakınıyor ve sana sığınıyoruz:*

Allahümme inni euzü bi ridâke min sehadike ve bi muâfetike min ukûbetike ve bi rahmetike min ğadabike ve eûzü bike minke. La uhsiy senâen aleyke ente kemâ esneyte ala nefsike: *Allahım hoşnutsuzluğundan rızana, cezalandırmandan bağışlamana, gazabından rahmetine, Senden Sana sığınırım. Senin Kendine olan senân gibi senâ etmekten aczimi itiraf ederim.*

Yâ mukallibel kulûb sebbit kalbiy ala diyenike: *Ey kalbleri dilediği tarafa döndüren, kalbimi dinin üzere sabitle.*

Allahümme es’elüke en tuhyi kalbiy bi nûri marifetike, ebeden: *Allahım, senden kalbimi ebeden marifet nurunla diriltmeni dilerim.*

Bu duada neden *marifet nuru* isteniyor? Kalbın/kalbın dünya şartlarına ait vehimsel irtibatları ölümle kesilir. Bu sebeple *sadr* ölümle birlikte biter, ancak *kalb* devam eder. Kalb *fuad* barındırır ve fuad *marifet nuru* tesirindedir. Bu yüzden “*Allahümme es’elüke en tuhyi kalbiy bi nûri marifetike, ebeden*” diyerek fuad mekanizmasının canlanmasını istiyoruz, bunun duasını yapıyoruz. O, kalb ve fuad olarak sonra da devam edeceği için, Allah’tan sonsuza kadar böyle devam etmesini diliyoruz. Diyoruz ki, *onun nurunu canlandır, onu dirilt ve o çalışsın Allahım. Çalışsın ki, bana Hak bilgiyi üretsın, onu da kalbe göndersin.*

Ve bir başka duamız. Biz, Araf Sûresi 43, Hicr Sûresi 47 ve Haşr Sûresi 10. ayetlerden öğrendik ki, esfele safiliyn yapı kalbinde

bulunan *ğill* yüzünden cennete giremez; *ğill*’le cennete girilmez! Bu yüzden Haşr Sûresi’nde Rabbimiz bize “*ğill*’den kurtulmayı isteyin benden” diyor ve duasını öğretiyor:

"Rabbenağfir lena ve lihvani nelleziyne sebekûna Bil'iymani ve la tec'al fiy kulubine Ğill'len lilleziyne amenu Rabbena inneKE Raufun Rahıym"

"Rabbimiz, bizi ve imanda bizden öne geçmiş kardeşlerimizi mağfiret et. Kalblerimizde, iman etmiş olanlar için bir ğill oluşturma. Rabbimiz muhakkak ki SEN Raufün Rahıym'sin."

Ğill’i çok önemsemek lazım. Bu yüzden, gerekirse onu daha önce anlattığımız yere bakınız. Ama bu duayı mutlaka çok yapınız.

Bakin bir hadis: Efendimiz sallallahu aleyhi vesellem, biraz sonra yapacakları bir toplantıya sahabeden cennetlik olacak birisinin geleceğini söylüyor. Ve sahabeler elbette merak ediyorlar. Ve birisi işi çok önemsiyor. Önemsiyor, çünkü başka bir düşüncesi yok! Gidiyor ona yapıyor ve Allah’a sığınarak bir mazeret belirtiyor diyor ki; *babam evde rahatsız, onu birkaç gün rahat bırakayım, gelip sende kalayım mı, olur mu?* “Elbette, buyur” diyor. Amacı onu izlemek; bu kişi ne yapıyor da bu müjdeyi alıyor, bir izleyeyim. Biz de her şeyi yapıyoruz, ama bu mübarek farklı ne yapıyor? Gidiyor üç gün o zatta misafir olup, gündüz gece onu izliyor, ama “hah budur” diyeceği farklı bir şey bulamıyor. Herşey normal ve hep orta yollu. Süre tamamlanınca, *ey mübarek* diyor, *hal böyle böyle, ama ben bir şey tesbit edemedim. Biliyorsan, söyle nedir bu?* Diyor ki, “**benim kalbimde inananlara karşı ğill yoktur**”. Elhamdülillah, bu yüzden müjdeyi hak ediyor! *Ğill*’le cennete gidilmez!

Bir diğer duamız: **Rabbena la tuziğ kulubena ba'de iz hedeytena ve heb lenâ min ledünKE Rahmeh. İnneKE entel Vehhab.** Bunu bize Âl-u İmrân Sûresi 8. Ayette Rabbimiz öğretiyor. Diyoruz ki, *Rabbimiz gerçeğe erdirdikten sonra kalbimizi o gerçekten*

saptırma, ne olur bize İNDinden rahmet bağışla, kesinlikle sen Vehhab'sın! Evet, korkuyor ve sığınıyoruz.

Kalbi tanımaya, kalble ilgili özellikleri ayetlerle tanımaya devam ediyoruz. Yani kalbi ayetlerden tanımaya anlamaya çalışıyoruz.

Mu'min Sûresi 18. Ayet: **“Yaklaşan ölüm günü ile onları uyar. O vakit gamla dolu olarak kalbler hançerelerin yanındadır. Zalimlerin ne bir dostu ve ne de itaat edilir bir şefaathçısı vardır”.**

Ayet, Rasulullah'a *ölüm günüyle uyarılmamızı* söylüyor ve böylece hem gelen hadis bilgileriyle, hem de elimizdeki Kur'anı okuyarak uyarılıyoruz. “O an”ın zorluğu... Öyle bir hal ve öyle bir korku var ki o an! Normal yaşantıda bir şey olur da kişi çok korkar; *“yüreğim ağzıma geldi, neredeyse yüreğim ağzıma gelecek”* der, onun gibi ama... Bir kere, ölüm anıyla başlayan ahirete ait şeyleri dünyadaki hislerinle hiç kıyaslamayın. İyisi çok yüksek derecede iyi, zoru çok yüksek derecede daha zor! Mesela, o ana ait olduğu söylenen bir ferahlık varsa, dünyada öyle bir ferahlığı hiç tatmamışsınızdır, o kadar yüksek! Bir korkudan bahsediliyor diyelim, dünyada “hiç” öyle bir korku tanımamışsınızdır. **Hislerin frekansı “o an”dan itibaren o kadar yükselir!** Dünyaya ait vehimsel şartlar zayıfladıkça şartlar değişir.

Ve kalbin ayette anlatılan bir başka özelliği; demek ki *hançerelere yakın hissedilecek!* Yani kalbin ölüm emriyle öyle bir titreyecek ki, kaydın öyle bir titreyecek ki ölüm emriyle... O emri ileride belki detaylı ele alırız; *“emir nasıldır, Azrail nasıldır, ölüm anındaki mekanizma ve melekler nasıldır?”* inşaAllah bunları Kur'an'dan dinleriz. Bu olayları Kur'an anlatır, Kur'an'ı yine Kur'an'dan dinleriz inşaAllah. Evet, ölüm emriyle kalıp öyle titrer ki, kalbin bu titremesi, kalbin bu korkusu onun vehimsel irtibatı olan kalbi yerinden söker! Ve işte o hal, o an korkuya ait ne kadar hormon, enzim sistemi varsa onları maksimum devreye sokar ve kıpırdıyamayan

çaresiz olan o kişi büyük bir korku yaşar. İşte o anda zalimlerin hiçbir yardımcısı bulunmaz. *“Zalimler”* deyince insanların birbirlerine yaptıkları *zalimlik* zannedilmesin. Böyle değil! Artık çok iyi biliyoruz ki; **zalim**, Allah'a karşı zalim olandır. Zalimlerin, doğruyu gizleyip Allah'a karşı iddiada bulunanların “o an”da ne bir dostu ne de sözüne itibar edilir bir referansçısı, bir şefaathçısı bulunur. Onlara bakılmaz! Peki, o anda mümin ne yapar? O korku müminde de var çünkü! Peki, mümin ne yapar?

Müthiş bir şey bu, dikkat edin! Ayette **“gamla dolu kalbler”** tüm *insanlar için* anlatılıyor, sadece kâfirler için değil! İkinci cümlede *“zalimlerin bir dostu ve yardımcısı yoktur”* deniyor, ama *“korku sadece zalimler içindir”* demiyor. Peki, o zaman müminin farkı ne? Düşünün, öyle bir korku ki, hiçbir desteği yok! Yaslanacağı hiçbir yer olmayan bir korku... Allah muhafaza eylesin, hafizenallah. Müminin o anki en büyük desteği ümit! Ümit! Havf ve Reca! Sadr nurunu anlatırken, “sadr neyle ve nasıl çalışır?” dedik ve sadrın İslam nuruyla çalıştığını, onu çalıştıran şeyin de **korku ve ümit** sistemi; **havf ve reca** olduğunu ifade ettik, tekrar bakabilirsiniz. İşte o anı yaşayan imanlıda Allah'tan ümit oluşacak. O korkuya eş bir ümit! Ve o ümit o korkuyu öyle bir dengeler ki; korku kadar yüksek bir ümit!

Bakin bir hadis: Hazreti Enes radiyallahu anh anlatıyor. Rasulullah sallallahu aleyhi vesellem ölmek üzere olan bir gencin yanına girmişti, hemen sordu; **kendini nasıl buluyorsun?** Ya Rasulallah Allah'tan ümidim var ancak günahlarımdan korkuyorum diye cevap verdi. Rasulullah sallallahu aleyhi vesellem de şu açıklamayı yaptılar: **“Bu durumda olan bir kulun kalbinde ümit ve korku birleşti mi, Allah o kulun ümit ettiği şeyi mutlaka verir ve korktuğu şeyden onu emin kılar!”** Hadisle bize kalbin bir özelliği öğretiliyor ve mümin kula Allah'ın bir hediyesi müjdeleniyor: *Bu durumda olan bir kulun kalbinde ümit ve korku birleşti mi, Allah o kulun*

ümit ettiği şeyi mutlaka verir ve korktuğu şeyden onu emin kılar!

Diğer bir kalbî özellik: *Kalbler imana açılmamak üzere sonlandırılabilir.* Allah, bir daha imana açılmamak üzere kalbi mühürleyebilir, sonlandırabilir.

Casiye Sûresi 23. Ayet'te bu anlatılıyor: **"Hevasını ilah edinen, Allah'ın onu bu ilmi doğrultusunda saptırdığı, sem'i; işitmesi ve kalbi üzerine sonlandıran, basarı; görmesi, idrakı üzerine perde koyduğu kimseyi gördün mü? Allah'ın bu uygulamasından sonra ona kim hidayet edebilir ki! Hala tezekkür etmiyor musunuz?"** Ayette **"hevasını ilah edinen"** geçiyor. **Hevasını ilah edinenle** ilgili birçok açıklama vardır, o açıklamaların hepsi doğrudur, hepsi "bir ana başlık" altındadır. **Hevasını ilah edinenle** ilgili ne tür açıklama varsa hepsi doğrudur, ama onun bir ana başlığı vardır; *tanrılık iddiasında bulunmak! Kişi tanrılık iddiasında bulunursa hevasını ilah edinmiştir* ve bu haliyle o konuda açıklanan ne varsa onların hepsini yapar. Bunun kaynağının *kendisini ilah ilan etmesi* olduğunu Enbiya Sûresi 29'dan öğrenmiştik. Bu ayette ve Bakara Sûresi 7, En'am Sûresi 46 ve Şura Sûresi 24. ayetlerde de aynı mana geçmektedir; *Allah'ın imana açılmamak üzere kalbi sonlandırması; mühürlemesi;* kalıbı kapatması, kalıbın kapısını imana kapatması! Bu ayetlerde *hatemallâhu alâ kulûbihim* geçer. **Hatem Allâhu;** sonlandırır Allah. Ayetlerdeki tabir böyledir; **"hatemallâhu alâ kulûbihim"**.

Bir başka kalb özelliği; Allah'ın kalbleri damgalaması, tab' etmesidir. Ayette, **"Allah kalbleri damgalar, tab' eder"** der. **Damgalamak,** bir nevi işaretlemektir; işaret koyar. Bu işaretlendi, buna dikkat edilecek, bu işaretli, o tab' edildi. Bu ayetlerde geçen tabir ise **"tab' Allahu"**dur. Diğeri *hatemallâhu alâ kulûbihim* idi, bu *tab'allâhu alâ kulûbihim*'dir. Meallerde ikisine de **"mühürleme"** yazıldığından, karıştırılmaması için söylüyorum. **"Hatem Allâhu";** bir daha açılmamak üzere kalbin imana kapatılmasıdır, öyle

sonlandırılmasıdır, bu halle sonlandırmaktır, Allah muhafaza etsin. **Tab' Allâhu** ise; damgalamak, işaretlemektir.

Muhammed Sûresi 16. Ayet: **"Onlardan kimi de gelip seni dinler. Nihayet senin yanından çıktıklarında, kendilerine ilim verilmiş olanlara, dediler ki; "az önce ne dedi?" işte bunlar, Allah'ın kalblerini tab' ettiği, damgaladığı, hevalarına tabi olmuş kimselerdir"**.

O dönemde bazı kimseler var, bir şey anlasa da anlamasa da, Rasulullah sallallahu aleyhi vesellem'in yanından çıktığı zaman, *kendisine ilim verilenlere* küçümser tarzda **"az önce ne dedi?"** diyor. Kimlere söylüyor? Kendisine ilim verilenlere! Yani **"siz inandınız, Ona tâbisiniz, böyle peşindediniz de "ne anlattı ki!"** derler! Allah **"onlar böyle diyorlar"** buyuruyor ve onların kalblerini işaretlediğini, tab' ettiğini, söylüyor. Bu, **"yine de bir şansı olabilir"** demektir! Çünkü *Hatem Allâhu* değil *Tab' Allâhu*. İleride, davranışlarına göre, bir şansı olabilir.

Kendilerine ilim verilenler kimlerdir? Daha önce bunların *kimler* olduğunu söyledik! "Kendisine ilim verilen" sınıfında olmak çok önemli, dikkat edelim lütfen. **"İlim verilenler"** tabiri ayetlerde çok geçer. **Kendisine ilim verilen olmak Billahi anlamında imanını açıklamış olmaktan başlar!** Billahi anlamında imanını açıklamış birisi kendisine ilim verilenler sınıfına girer. Çünkü ona o ilim verilmemiş olsa o imanı açıklayamaz! Kişi zaten, o ilmi ve o ilme uygun ameli ilerlettiği kadar o yolda ilerleyebilir. Ama sınıfı *kendilerine ilim verilenlerdir*. Burdan şunu çıkarıyoruz, ayet diyor ki; hevasına tabi olanlar yani inanmayanlar o meclisten çıktıkları zaman, *Billahi* anlamında iman etmiş olanlara, *Amentü Billahi* demiş olanlara **"az önce ne söyledi ki!"** derler. İşte onların kalblerini Allah tab' etmiştir. Onlar hevalarına tabi olan kimselerdir. **"Tab' etme"** tabiri bu ayet yanı sıra; Nisa Sûresi 155, Araf Sûresi 100, 101, Tevbe Sûresi 87, 93, Yunus Sûresi 74, Nahl Sûresi 108, Rum Sûresi 59, Mu'min Sûresi 35, Münafikun Sûresi 3. Ayetlerde de geçmektedir.

Kalbin Kur'an'dan öğrendiğimiz bir diğer hali; kalblerde **kilit** olabilir. Muhammed Sûresi 24. Ayet: **“Kur'an'ı tedebbür etmiyorlar mı, derinlemesine düşünmüyorlar mı? Yoksa kalbler üzerinde kilitleri mi var?”** Bu mana **“ala kulubin akfalüha”** olarak ifade edilmektedir. **“Onların anlamalarını, bu işi yapmalarını engelleyecek kilit mi var kalblerinde?”** Demek ki kalblerde böyle bir kilit olması da mümkün ki, ayetlerde bu haber veriliyor.

Allah kalblere **perde** de koyabilir. En'am Sûresi 25. Ayet: **“Onlardan seni dinleyenler vardır. Fakat biz onu anlamalarına engel olarak kalblerinin üzerine perdeler, kulaklarının içine de ağırlık koyduk. Her ayeti görseler yine onlara iman etmezler. Hatta sana geldiklerinde seninle tartışılar da kâfir olanlar şöyle derler; bu, öncekilerin masallarından başka bir şey değil.”** Burada bahsedilen perde ayette **“ekinne”** olarak geçer. Kalblerde **“ekine”**ler, perdeler olması İsrâ Sûresi 46. Ayette ve Kehf Sûresi 57. Ayette de vardır. Bu **“Ve cealnâ alâ kulûbihim ekinneten”** ifadesiyle anlatılır ve kalbdeki perdeler **“ekinne”** kelimesiyle bildirilir.

Şimdi Haşr Sûresi 14. Ayetle kalbin bir başka özelliğini öğreniyoruz. Günlük yaşantıda dikkatimizi çekecek çok önemli bir özellik! İyi dikkat edilirse bunu birçok alanda görebiliriz. **Billahi anlamında imanı olmayan kalbler cemaat olamazlar!** Kalblerin eğer Billahi anlamında, Amentü Billahi gerçeğine dayalı bir imanı yoksa onlar cemaat olamazlar. Bunu bize Haşr Sûresi 14. Ayet öğretiyor: **“Onlar size toplu halde ancak tahkim edilmiş karyelerde yahut duvarların arkasından savaşırlar. Onların kendi aralarındaki be'sleri şiddetlidir. Kalbleri ayrı ayrı olduğu halde toplu sanırsın. Bu onların akletmeyen bir kavim olmalarındandır”**. Onlar seninle savaşırlar, mücadele ederler. Onların bulunduğu şehirler çok iyi kalelerle veya donanımlarla çevrili olsa bile, seninle yüksek ve kuvvetli duvarlar arkasından savaşıyor olsalar

bile onların **be'sleri** şiddetlidir. Yani sen onları toplu görürsün ama onların aralarındaki tanrısal çıkar kavgaları ve çekişmeleri çok kuvvetlidir. Bu yüzden, sen onları toplu görsen de, aslında onlar kendi aralarında kavgadadırlar, onlar cemaat olamazlar, bir bütün olamazlar. Kalbin bu özelliği ayette **“kulûbühüm şetta”** diye geçmektedir.

Diğer bir özellik: Kalb paslanır, **Allah yokmuş gibi** olan davranışlar kalbi paslandırır. **Bu ayet aynı zamanda günlük yaşantımız için bize bir uyarıdır!** Mutaffifin Sûresi 14: **“Hayır! Bilakis kazanmakta oldukları, onların kalblerinin üzerini bir pas gibi örtmüştür”**. Ayette **“râne 'alâ kulubihim”** geçer. “Rane” kalbi paslandıran, kalbde pas yapan, üstünü kılıf gibi örten! Ayet nasıl tarif ediyor? **Kazandıkları; yani yaşarken Allah yokmuş gibi yaptığı davranış kişide kalbe pas üretiyor.** Bakın bir hadisten bu hali daha iyi kavrayacağız.

Efendimiz sallallahu aleyhi vesellem buyuruyor ki: **“Günah ilk defa yapıldığında kalbde bir siyah nokta yani kara bir leke olur. Eğer günah sahibi pişman olur, tövbe ve istiğfar ederse kalb yine parlar. Tövbe etmez de günah tekrarlanırsa o leke de artar. Arta arta bir dereceye gelir ki, leke bir kılıf gibi bütün kalbi kaplar ki Mutaffifin Sûresi'ndeki “râne” de budur”**.

Efendimiz sallallahu aleyhi vesellem bir başka hadisinde buyurur: **“Şeytan ağzını Âdemoğlunun kalbine koymuştur! O Allah'ı zikrettikçe şeytan çekilir. Gaflete düşüp zikri bırakırsa kalbini yutar!”**. Allah'ı zikirten, yani zikrullahdan **gaflete düşmek**; özellikle, Allah yokmuş gibi yaşamaktır, özellikle budur! **Allah yokmuş gibi yaşamak**; Allah'ı zikirten, Allah'ı hatırlamaktan uzak kalmaktır. Allah yokmuş gibi yaşamak **Allah zikrinden gaflete düşmek** demektir! Hele de, sanki **Allah VahidülEhadüsSamed** değilmiş gibi inanıp yaşamak gafletin yükseğidir. Kişi çeşitli şeyler söylese de bu durum **gaflet** kapsamına girer. Dolayısıyla **Allah'ı anmak**; **Allah yokmuş gibi** olan davranışlardan kaçınmak demektir,

özellikle budur!

Birde **Kalb-i Selîm** vardır. Dünyada Allah'a **Kalb-i Selîm** ile yönelmek, ahirette **selîm kalb** ile Ba's Günü'ne gitmek bizlere nasib olur inşaAllah. Şura Sûresi'nin aşağıdaki ayetleri bize **Kalb-i Selîm** i öğretiyor: Dünyada Allah'a **kalb-i selîm**le yönelmek, ahirette, **ba's sürecinde Kalb-i Selîm** olmak; Allah'a ba's olurken **Kalb-i Selîm** ile gidebilmek!

Şura Sûresi 88, 89: **“O süreçte zenginlik de fayda vermez, oğullar da! Sadece Allah'a Kalb-i Selîm ile gelmiş kimse müstesna!”**.

Kur'an'da kalb-i selîm'e rastladığımızda ne anlamalıyız, Kalb-i Selîm'i şimdi birkaç cümleyle ele alalım. Allah'a karşı asi olan, haddi aşan, **Ben Varım ve Muhtarım** iddiası ve yaşantısında olanın kalbi Kur'an'da **hasta, marazlı** olarak tarif edilir. Bunları ayetleriyle inceledik. Ayetlerde bu durum **“fiy kulubihim maradun”** diye geçer. Bu tabirin geçtiği sûre ve ayet numaraları şunlardır: 2/10, 5/52, 8/49, 9/125, 22/53, 24/50, 33/12, 33/32, 34/23, 47/20, 47/29, 74/31.

Bu ayetler Şura Sûresi 89. Ayette geçen **selîm kalbin** zıddı olan **hastalıklı kalbten, marazlı kalbden** bahseder. **Hastalıklı kalbin** karşıtı **sağlıklı kalbdir**; maraz olmayan kalbdir ki, Kur'an ona **Kalb-i Selîm** der. Ayetlerin "kalbinde maraz olan, hastalık olan" diye bahsettiği kalblerin karşıtı hastalık olmayan kalbtir, hastalıklı olmayan kalbtir! O kalb "kalb-i selîm" olarak anlatılır. **Selîm oluş** sağlam kalbin özelliğidir, kalbin şirkten temizlenmiş olmasının adıdır. **Kalb-i Selîm** şirkten temizlenmiş kalb demektir.

Saffat Sûresi 84. Ayet Hazreti İbrahim aleyhisselam'dan; **“Rabbine Kalb-i Selîm ile yönelmişti”** diye bahseder. Demek ki Şura Sûresi 89. Ayet; ba's sürecinde **Kalb-i Selîm** ile gelenlerin kazanacağını, Saffat Sûresi 84. ayet ise; dünyada da **Kalb-i Selîm** ile yönelebilenin mümkün olduğunu ve aslında böyle olması gerektiğini öğretiyor.

Bir de kalbin **münîb** olması vardır. Peki,

nedir? **Kalbin münîb** olması; dünyaya gelen bu "Tanrılık İddiası Formatı"ndan Allah'a dönen kalb demektir! Onu görüp Allah'a dönen, o formata kapılmayan, o formatın ona cazip gelmediği kalb! O kalb onu görünce dönüyor; Allah'a!

"Kalb-i münib" tabiri Kaf Sûresi 33. Ayette tanımlanır: **“Gaybı olarak Rahman'dan haşyet eden ve Allah'a dönen; kalb-i münib ile gelen kimse için...”**. Kaf Sûresi, buraya kadar bir dizi ayetle muttakilerden bahs eder; **“muttakilere cennet yaklaştırılmıştır, zaten uzak değildir”** der. Bu ayette muttakilerin bir özelliğini de söyler: **“Onlar gaybı olarak Rahman'dan haşyet etmişlerdir ve onlar kalbi münib sahibidirler”**. Onlar dünyada tanrılık iddiası olan yaşantıdan, yaşantılarından yüz çevirdiler, Allah'a döndüler, kalblerini Allah'a döndürdüler.

Bu bakımdan uyarıcı bir hadiste **kalb-i münib**: **“Sahip olduklarının en faziletlisi; Allah'ı zikreden dil, şükreden kalb, imanında yardımcı olan eştir”**. Efendimiz sallallahu aleyhi vesellem senin için dünyada **“en faziletli olan üç şey”**i sayıyor: **Allah'ı zikreden dil, şükreden kalb, imanında yardımcı olan eş!** Şükreden kalb nedir? O kalb **Kalb-i Selîm** dir, yani **Kalb-i Münib**dir. Yani hasta değildir, hastalıkları görüp hastalıktan dönmüştür. Nereye? Allah'a!

Şu fark etmemiz gereken çok önemli bir şey: Bir kul için dünya hayatı sürecindeki Billahi anlamındaki iman, yani hastaliksız kalbi, yani kalbi selîmi sonsuz hayat süreci içerisinde tesiri kavranamayacak kadar önemlidir. Dünya yaşantısı içerisinde bir kulun **Amentü Billahi anlamında iman** etmesi ve bunu açıklaması ve ona uygun ameller koymaya çalışması kavrayamayacağımız kadar önemlidir! Bu yüzden, **onun duası** çok önemlidir, hazinedir o! Dünyadan ayrılmış olanlar, Rasul ve Nebiler dâhil, bu dünyada yaşayan imanlı kalbden dua isterler! Çünkü şans ondadır ve o şans ancak dünyadayken vardır. Dikkat ederseniz, dünya süreci iman gerektiriyor; bu süreçte ahirete iman gerektiren bir durum var. Neden iman

gerekıyor? Çünkü ölüm anından itibaren başlayan süreç, yani ölüm sonrası size hiç somut değildir. *Bilen* de onu size somut anlatmaz! Neden? Anlatırsa imanın bozulur! Eğer *Bilen* sana kabir hayatını, cenneti cehennemi gösterirse, neye iman edeceksin? O zaman imanın önemi kalmaz. Çünkü önemli olan iman, seni değerli yapan iman, seni müthiş yapan iman! İşte bu yüzden o haldeki kişinin duasına herkes ihtiyaç duyar. Bu nedenle tüm nebi ve rasullere salâvat okursun. Hadiste Efendimiz sallallahu aleyhi vesellem buyuruyor ki; **“ve sen oraya gittiğin zaman da hepsi sana yardımcı olur”**. Çünkü sen o imanlı ağızla onlara dua ettin, sende o şans varken nebi ve rasullerin hepsine dua okudun, şimdi de sen artık zor bir yere gittin ya, orada hepsi sana yardımcı olur. Çünkü hazine sendeyken onlar için kullandın! Bu şansını kaçırmamak lazım, ahirete intikal etmiş kişiler için bu şansını kaçırmamak lazım! Bu yüzden **hayrlı evlad** annesine babasına dua edendir. Yani hazine elindeyken annesine babasına o imanlı ağızdan dua edendir. Hatta ölmüş olmaları da şart değildir. İnsanların yaşarken birbirine duaları önemlidir.

Bakın Furkan Sûresi 77. ayet: **“De ki, eğer duanız olmasa Rabbim size önem vermez”**. Ayetten anlıyoruz ki; kulu önemli yapan şey dua. Ve dua için önemli bir şey: Duayı yükselten önemli unsurlardan birisi **günahsız ağız**dır, günahsız ağızla yapılan dua çok makbuldür. Dünyaya “A” Takdimi “BEN” formatıyla gel, sonra da günahsız ağızla dua yap, olacak iş mi? Doğru! Ama ağızlarımız birbirimiz için günahsızdır ve bu çok önemli bir şanstır! Benim *ağzım*, *idrakım* senin şirkini yüklenmez; benim *ağzım* ve *idrakım* senin şirkin için günahsızdır. Bu yüzden benim duam senin için, senin duan benim için çok önemli! Bu manada, **en önemli dualardan birisi birbirimize Allah’ın Selâmı’nı istemektir, biz bu yüzden selamlaşırız!** Haber vermek falan için değil, dualaşıyoruz. Selâm esmasının sana ulaşması için dua ediyor, diyorsun ki; *“Allah’ın*

Selâm esması seni kapsasın kardeşim”. O da; *“seni de kapsasın kardeşim”* der. Ne kadar güzel bir şey değil mi? İkisi de birbiri için günahsız ağızlar! Ve o günahsız ağızlarla selamlaşır. Allah’ın selâm esması sana ulaştı mı ne olur? Onu nasıl anlatabiliriz ki...

Kalbe ilgili bir başka özellik şudur ki: **Allah kalbdekileri bilendir**.

Nisa Sûresi 63. Ayet: **“İşte onlar Allah’ın kalblerindeki bildiği kişilerdir”**.

Ahzab Sûresi 51. Ayet: **“Allah kalblerinizde olanı bilir. Allah Aliymen Haliym’dir”**.

Bu iki ayet bir özellik açıklıyor; kalbdekileri, oradakileri Allah bilir! Gayet de doğaldır, Sahibi çünkü! **“Ya’lemü ma fiy kulûbiküm”**.

Bir de **“Allah’ın kalbine iman yazdıkları,”** kalbine iman yazılanlar vardır. Ayette diyor ki; “Allah onların kalbine iman yazmıştır”. Amin... Ne güzel bir şey, değil mi? Bunu Mücadele Sûresi 22. Ayet öğretiyor. Bazı ayetler bizim için testtir, hayatta kendimize test yapabileceğimiz ipuçlarını verir. Bu ayet de öyledir. “Amentü Billahi” dedim, “Billahi anlamında imanlıyım, bunu deklare ettim” dediniz ve merak ettiniz; ama ben öyle mi amel ediyorum, o sınıfta mıyım? Bunu anlayabilmemiz için ayetlerde ipuçları vardır. Bazı ayetler; **“Billahi anlamında iman edenler şöyle yaparlar, şöyle yapmazlar”** der. Siz işte oralardan bakıp, rahatlıkla görebilirsiniz; ben öyle dedim, diyorum ama orada söylenen gibi miyim, değil miyim? Eğer “değilim” diyorsak bu ayet bizim için bir ipucudur, o ipuçlarından birisi de bu ayettir! Ona göre dikkat edelim. Kalbe iman yazılması ayette **“ketebe fiy kulûbihimül îmâne”** şeklinde geçmektedir.

Mücadele Sûresi 22: **“Allah’a ve ahiret gününe Billahi anlamında iman eden bir toplumu, Allah ve Onun Rasülü ile zıtlaşanlarla sevişiyorlar bulamazsın**. Bizim için çok önemli bir hal bu! **Velev ki bunlar onların babaları yahut oğulları yahut kardeşleri veya akrabaları olsalar bile! İşte bunlar, Allah’ın kalblerinin içine iman**

yazdığı ve katından bir ruh ile onları teyit ettikleridir. Ve onları içinde ebedi kalıcılar olmak üzere altlarından nehirler akan cennetlere dâhil eder. İşte bunlar “Allah’ın tarafında” olanlardır. Dikkat edin, muhakkak ki Allah’ın tarafında olanlar kurtuluşa erenlerin ta kendileridir”. İşte Mücadele Sûresi 22. Ayet böyle. Lütfen bunu inceleyelim ve **amel olarak ona uymaya gayret edelim!** Rabbim cümlemizi kalbimize imanı yazdıklarından eylesin inşaAllah.

Şimdi kalble ilgili bir parantez açıp, sonra da “sadr” ve “İnşirah” ile devam edeceğimiz inşaAllah.

Abdülkerim el-Cîlî kaddesallahu sırrahu Hazretleri’nin İnsan-ı Kamil’inden bir kudsi hadis, hadisi kudsi: **“Beni ne yerim aldı ne de semam. Mümin kulumun kalbi beni “aldı”.** Kalb olmaya sebep olan nazar noktasının, buranın nurunun bütün kalbi kaplaması “alış olarak söylenmiştir “alış” budur. Böylece kalb; halka ait müşahede yeri iken, Hakk’a ait olur. Kalbde bir nokta olarak, bir nazar noktası olarak duran Kalb Nuru’nun kalbin tamamını kaplaması, **“kalbin alış”** demektir. Bu, özellikle üç şekilde olur.

Birisi **ilmî alış**dır. İlmi alış kalbdeki bu nazar noktasının sağladığı imkânla kulda oluşan ilmin kalbı kaplamasıdır; ilmin oluşturduğu idrakın kalıbı, kalbı kaplamasıdır. Buna **ilmel yakın** deriz. Bunun yaşantısı da **fiillerin tecellisi** diye tarif edeceğimiz bir halin içine girer.

Diğeri **müşahede alış**ıdır. Burada, nurun fuadda hâkim kıldığı isim kalbde açılır, böylece kulda da yaşantısı görülür. Nurun fuadda hâkim kıldığı esma, ona doğru emir bekleyen kalb yüzüne o ismi yansıtır. Böylece o isim kalbı kaplar. Ve kul, kalbı kaplayan o esmanın tesirinde kalır, onun yaşantısına girer, onun halini yaşar. Bu da karşımıza **aynel yakın** ve **hakkal yakın** diye çıkar. Bilenler bunu **“isimlerin tecellisi, sıfatların tecellisi”** diye tanımlar.

Bir diğer alış **hilafeti alış**tır, hilafet manasını

alıştır. Hilafeti alışın özeliği şudur ki, burada **fuad ve kalb çalışması** yoktur, artık onlar devrede olmaz. Çünkü bu; **nurun tam kaplaması** olup isim ve sıfatların hepsinin tahakkuk etmesidir, isim ve sıfatların tamamı kayıtsız tahakkuk eder, bir kayıt altında olmaksızın tahakkuk eder. Çünkü kayıt fuad ve kalble ilgiliydi! Kalbi öyle tarif etmiştik, hatırlayın; kaydın kalıbıydı o! **Kalıp kalmadı kayıt da kalmadı!** Artık o kişi kalbın yaptığı izde, kalbın oluşturduğu izde ama içi boş, kaydı yok! Var olan nedir bu durumda? **Tamamen Nur! Her tarafı nazar noktası! Her tarafı kalb nuru!** Dolayısıyla orada isimlerin tamamı, sıfatların tamamı, hepsi tahakkuk eder. Buna **vusat-ı istila; tam alış** denir.

Ancak bunlara rağmen, bütün bunlar dahi kul için **“sübhanallah”** kapsamındadır! Bunlara bile bakarken kul **sübhanallah** diyecektir. Çünkü **Allah vusat-ı istila’dan, tam alıştan bile münezzehtir.**

Şimdi **Sübhanallah** ile ilgili olarak, inşaAllah ileride genişleteceğimiz bir iki cümleyi, paylaşalım.

“Allah kalbdekileri bilir”i ayetlerle görmüştük. Şimdi **sübhanallah’ı** ileri götürmek için söyleyelim; Allah **Aliymün bi zatis’sudur**’dur; sadırlarda olanı da bilir. Bakın bir insanı düşünün. İnsan kalbindekini bilemeyebilir, **kalbini** bilemeyebilir ama **sadrını** bilir. **İçinden geçenleri bilmez mi insan?** Demek ki insan da kendisi için **“aliymün bi zatis sudur”**dur. Kendisi için! Bir başkası için değil, kendisi için! “O biliş nasıl bir şeydir?” o ayrı. Bu anlatacaklarımı da, şimdi İnsan-30 Platformunda değil, İnsan-29 Platformunda cümleler kurarak söylüyorum. Evet, insan kendisi için **“aliymün bi zatis sudur”**dur. Oysa Allah hem sizin için hem de tüm yarattıkları için **“aliymün bi zatis sudur”**dur ve hiçbirini birbiriyle karıştırmaz! “Ef’al Âlemi’ndeki her şey için **aliymün bi zatis sudur**dur ve onları birbiriyle karıştırmaz. İnsan bunu idrak edebiliyor mu?

Ef'al Âlemi'ni, yaratılmış âlemi düşünün, Allah onların her biri için, her birini ayrı ayrı bilen ve hiçbirini birbiriyle karıştırmayandır! Böyle bir Ef'al Âlemi'ni bile kavrayamıyoruz, aslında, bir hayal olduğu halde! Bu alem, bu varlık bir hayal, bu bir yansıma, bir yansımanın özelliği, ama biz onu Allah'ın özelliği gibi düşünüp sınırlıyoruz! Oysa o bir yansımanın özelliği, bir hayal! Ef'al Âlemi yok! "Yok"u bile kavrayamazken Allah'ı kavramak mümkün değil. Hal böyle olduğu için **sübhanallah** diyorsun! Yani, Allah bundan da münezzeh, böyle de değil! *Ne sanıyor, ne düşünüyorsam, ne kadar ileri bilirim öyle de değilsin; SübhanAllah! Az önce saydığımız tüm alıfların, mertebelerin hepsi **Sübhanallah** kapsamında olduğu için, bu yüzden "**Allah'ı tam manasıyla anlamak ve kavramak mümkün olamaz** idrakı"nın kalbde yaşanması belki de ulaşılabilecek **gerçek alıştı**! Burası anlaşıldı mı inşaAllah?*

Yukarıda çok zor mertebelerden bahsettik, Allah **Sübhanallah**tır, Allah o mertebelerden de münezzehdir. Bu yüzden **sübhanallah**, ağırlığı çok yüksek bir sesleniştir, çok yüksek bir kurtuluş reçetesidir; sözde, idrakta ve yaşantıda! Ahiret için çok yüksek bir azıktır! Ayette Allah buyuruyor ki; "**sizin için en hayrlı azık ahirete hazırladığınız azıktır**". En hayrlı azık ahiretse ve diğeri de yani dünya da çöp olacaksa ki; "*hepsi çöp olacak, görmüyor musun geçmişte çöp oldu*" diyor ayetler, "Sübhanallah" ahiret için çok değerli bir zikrullahıdır. Eğer zamanı gelince kullanabileceğimiz bir Nur Bankası varsa, **Sübhanallah**'ın oradaki hesabı çok yüksektir!

Demek ki; "**Allah'ı tam manasıyla anlamak ve kavramak mümkün olamaz**" idrakının kalbde yaşanması belki de ulaşılabilecek **gerçek alıştı**!

Abdülkerim el-Cîlî Hazretleri İnsanı Kamil'inde bahsediyor ki; "*Allah her şeyi Rasulullah sallallahu aleyhi vesellem Efendimizin nurundan yarattı. İsrâfil aleyhisselamın yaratıldığı yer de, Rasullah sallallahu aleyhi vesellem Efendimizin kalb nuru*

oldu, Efendimizin kalb nurundan yaratıldı. Bu sebeple, bir nefeste bütün âlemi öldürdükten sonra tekrar diriltir. İsrâfil aleyhisselam, maddeye bağlı meleklerin en güçlüsü ve Hakk'a en yakınıdır".

Buluşmak üzere, Es-Selamü aleyküm ve Rahmetullahi ve Berekatühu.

EL FATİHA...